Text Lenka Vašková

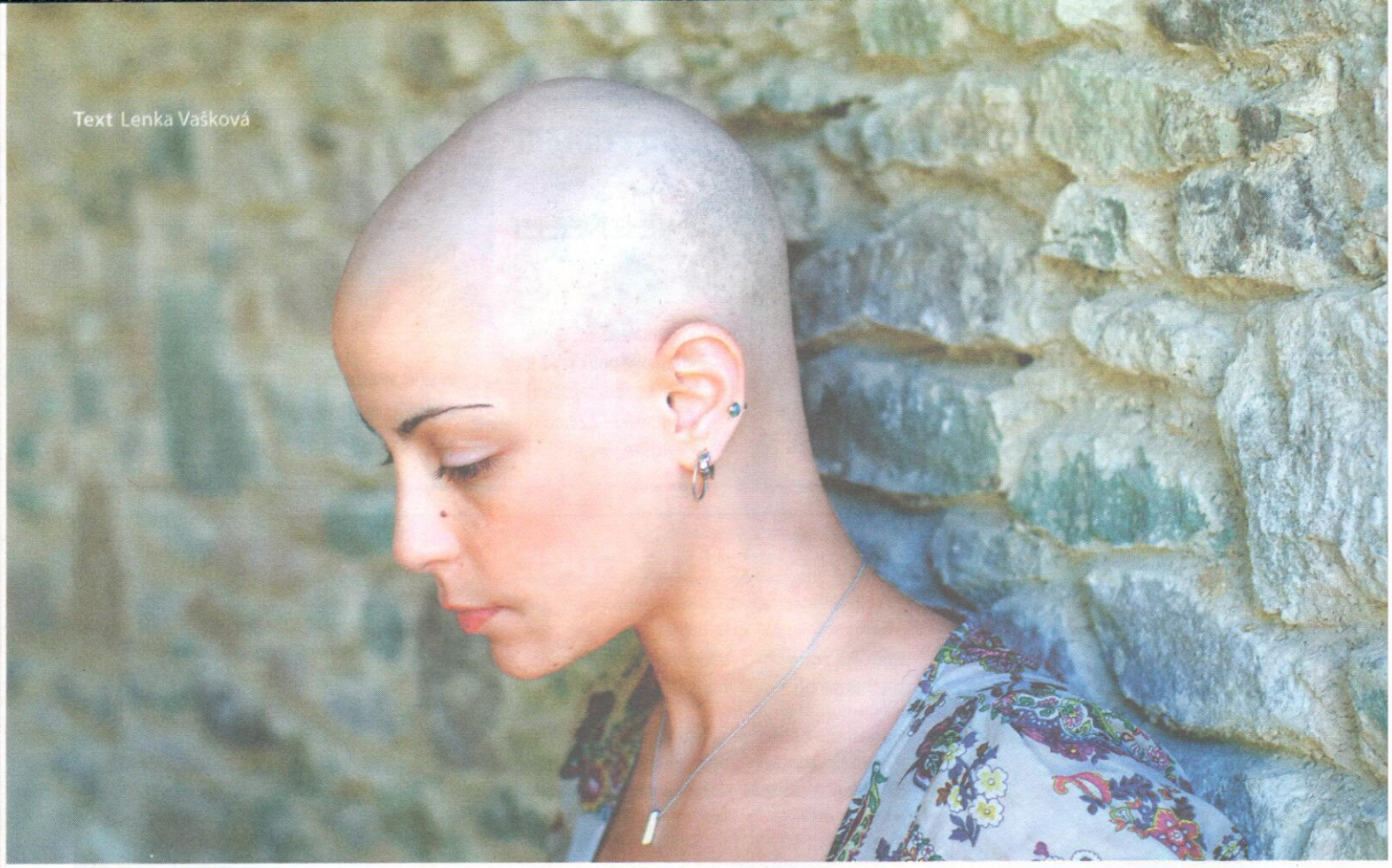

Zvítězit nad rakovinou. A co dál?

Lidem, kteří jsou po onkologické léčbě, často vyvstává problém, jak se zařadit zpět do života.

Dlouhodobě nemocní lidé jsou nuceni přerušit své koníčky, chyb v práci. Důsledkem toho je sníže sebevědomí, proto se při hledán práce podceňují a jsou nerozhoc

Sdružení Amelie

- **Občanské sdružení Amelie již sedmým rokem pomáhá onkologicky nemocným a jejich blízkým překonávat zátěžové situace v průběhu i po skončení léčby.**
- **Návrat do zaměstnání po onkologické léčbě je název pracovně vzdělávacího projektu Amelie, který má pomoci k efektivnějšímu hledání práce.**
- **Činnost odborníků v Centrech Amelie doplňuje telefonní linka a internetová poradna. Na problematiku zaměstnávání se zaměřuje interaktivní poradna práce. Odborníci odpovědí do pěti dnů.**

Vyléčit se z rakoviny znamená pro mnohé nový začátek. Pokud jejich léčba trvá déle, často je pro ně problém například sehnat pracovní uplatnění.

Šestatřicetiletý Michal Horák z Prahy pracoval v Česko-německém fondu budoucnosti a poté v několika bankovních institucích na pozici bankovního úředníka. Výborně ovládá němčinu. Když ale v roce 2012 přišel o práci a hledal novou, zjistil, že je to pro něj velmi obtížné. V období mezi lety 2008 až 2010 se totiž léčil z rakoviny.

„Práci jsem hledal na nejrůznějších pracovních portálech, přes sociální síť LinkedIn, rozeslal jsem 600 životopisů, aktivně oslovoval firmy, absolvoval mnoho pohovorů. Natrefil jsem i na opravdu zajímavé nabídky práce, pro které jsem měl zcela odpovídající vzdělání i zkušenosti. I když jsem se ale dostal na pohovor, nikdy mě nakonec nevybrali," popisuje Michal Horák problémy s hledáním práce po náročném období léčby. Šance získat novou práci částečně snižuje změna zdravotního stavu po onkologické léčbě. Ta souvisí například s rychlejším nástupem únavy či fyzickými handicapy, které způsobila chemoterapie.

Dlouhodobě nemocní lidé jsou také často nuceni omezit kontakty s ostatními, přerušit své koníčky, chybí v práci. Důsledkem toho je snížené sebevědomí, sebehodnocení, smutek. Tito lidé jsou při hledání práce někdy vá-

haví, nerozhodní, podceňují se. „Hodně řeší, jak potenciálnímu zaměstnavateli oznámit, že mají invalidní důchod. Zároveň někdy chybují, podobně jako jiní lidé. Nehledají práci úplně efektivně, nejsou dostatečně aktivní, bojí se telefonického kontaktu," říká Tereza Žílová z Občanského sdružení Amelie zaměřujícího se na pomoc onkologicky nemocným a jejich blízkým.

Invalidní důchod jako handicap

Pro tyto lidi může být limitující už to, že se léčili z rakoviny a začali pobírat invalidní důchod. Tím ztrácejí kredit u zaměstnavatelů.

„Zaměstnavatelé mají obavy z častých absencí v práci nebo častých zdravotních kontrol. Zkrátka ze všeho, co by mohlo ohrozit výkonnost zaměstnance. Lidé se zdravotním postižením totiž mají nárok na lékařské kontroly v pracovní době, pakliže není možné je absolvovat v době mimopracovní. Celkově může jít o dva až tři dny pracovní absence jednou za půl roku, posléze za rok. Někdy se zaměstnavatelé bojí i toho, že zaměstnanec znovu onemocní. Roli hraje i všeobecný strach z komunikace s člověkem po rakovině," říká Šárka Slavíková také ze sdružení Amelie.

Výhody pro zaměstnavatele

Občanské sdružení Amelie nabízí lidem, kteří skončili onkologickou léčbu, speciální program, který má zvýšit jejich šance na pracovním trhu. Součástí tohoto pracovně vzdělávacího programu s názvem Návrat do zaměstnání po onkologické léčbě je pracovní poradenství, koučování, přednášky o pracovněprávní i sociální problematice, ale také simulovaná výběrová řízení a nakonec i zprostředkování zaměstnání. „Tento program mi poskytl smysluplnou náplň v době, kdy jsem byl na dně z toho, že nemůžu najít práci. Opět jsem měl činnost, která mi pomáhala udržet si denní režim a pracovní návyky. Moc mi pomohlo i to, že jsem se setkal s lidmi, kteří čelili problémům jako já, to je posilující. Ocenil jsem i koučink, který jsme během školení mohli využít. Díky němu jsem se lépe vyrovnával se svými problémy. Při hledání práce mě usměrňoval a naučil mě reagovat méně impulzivně," uvedl Michal Horák, který poté, co téměř čtyřměsíční kurz absolvoval, nastoupil do vytouženého zaměstnání.

„Nabídku jsem dostal v listopadu, nastoupil jsem na začátku prosince," dodává Michal Horák.

Další pomoc

Pomocnou ruku by mnozí lidé s onkologickou diagnózou potřebovali již dříve, než si začnou hledat práci, již v době samotné léčby. Pomoc nabízejí některé pacientské organizace například MammaHelp, LymfomHelp či České ILCO.

Nezajišťuje ji ale obvykle odborník, ale laik s vlastní zkušeností s onemocněním, nebo jde o vzájemnou pomoc ve skupině pacientů. •••

Důležité informace

- **V akutní fázi je člověk, kterému byla diagnostikována rakovina, uznán ošetřujícím lékařem jako dočasně práce neschopný.**
- **V prvních dnech pracovní neschopnosti se náhrada mzdy nevyplácí. Za 4. až 14. kalendářní den ji vyplácí zaměstnavatel, od 15. kalendářního dne trvání PN do jejího skončení vyplácí dávku okresní správa sociálního zabezpečení. Maximálně však 380 kalendářních dnů počítaných od vzniku dočasné pracovní neschopnosti.**
- **Člověk, který pracuje jako OSVČ, má na dávku nemocenského pojištění nárok tehdy, pokud si na ni přispívá aspoň tři měsíce před počátkem pracovní neschopnosti, ale až od 15. dne pracovní neschopnosti. Minimální výše pojistného pro OSVČ se odvíjí od záloh na sociální pojištění.**
- **V případě, že onkologicky nemocný nemá nárok na pracovní neschopnost (např. OSVČ), může požádat rovnou o invalidní důchod.**
- **Během pracovní neschopnosti nemůže zaměstnavatel ukončit zaměstnanci pracovní poměr výpovědí. Zaměstnanec se tedy může na své pracovní místo vrátit, pokud stihne prodělat léčbu do doby, než mu je ukončena pracovní neschopnost ze zákona. Mnohdy však do té doby bývá propuštěn například pro nadbytečnost a jeho místo je následně obsazeno někým jiným.**
- **Zaměstnavatelům s více než 25 zaměstnanci v pracovním poměru je podle § 81 odst. 1 zákona o zaměstnanosti uložena povinnost zaměstnávat osoby se zdravotním postižením.**

Zdroj: www.mpsv.cz, www.nfozp.cz